Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда



И сила и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Число 40 | ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Д. Середа 14-го Новембра 1894. | ГОДЪ II

ПОКОЙНЫЙ Царь Александеръ III а Николай II теперѣшный самовладця Росіи.

Царь Росіи, котрый умеръ въ четверъ о 2-ой годинѣ по обѣдѣ дня 20. рускогс Октобра а первого лат. Новембра сего року, мерзенне волѣкъ житье одъ самого вступленя на тронъ тринайцять лѣтъ тому назадъ.

Покойникъ прійшовъ до власти черезъ забите его отця нигилистами. Уже по 3 мѣсяцяхъ его царствованя, почали нигилисты старати ся всѣми силами, щобъ его спрятати якъ и батька Александра II. Но неудалось и Александеръ III. почавши одъ Петра Великаго, сеть першимъ царемъ Росіи, котрый умеръ природною смертію. Будучи що хвиля въ непевности житя одъ своихъ невидимыхъ но завзятыхъ ворогôвъ, повзявъ онъ гадку помстити ся за своего отця и положити конець революцінымъ розрухамъ. Въ той цѣли заостривъ поллiцейску чуйность помноживъ по всей краинѣ спеґôвъ. почалось вѣшьне людей, душене ихъ крадкома по вязницяхъ, высилане сотками унiверситетскихъ студентôвъ на Сибиръ на вѣчнй часи. Александеръ III. не назначивъ свого царюваня якоюсь реформою въ своимъ царствѣ.

Великимъ дѣломъ царюваня его батька было освободжене крьстіянъ. Сей гуманный и благотворный декретъ. черезъ котрыю повыскала Росія симпатій цивiлiзованого свѣта, зоставъ скасованый покойнымъ подъ намовою его ретрогресивного дворяньства. Онъ бувъ самодержця и лишивъ тронъ другому самодержавному повелителю. Слово царя есть законъ, тираньство полцiи есть вельми опресивне, голосъ народа есть нѣмымъ якъ тіи стѣны, мѣжь котрыми царь Александеръ III. лежить,

Умершій царь. зъеднавъ собѣ симпатію въ цѣлôмъ свѣтѣ тôлько черезъ тое, що утримавъ миръ и не хотѣвъ вôйны.

На мѣсце покойного царя засѣвъ на російскомъ престолѣ его найстаршій сынъ

Николай II.

Николай Александровичъ теперѣшный царь родивъ ся 1868 року и мае теперь 26 лѣтъ Въ першу годину его вступленя на прадѣдôвскій тронъ, уже нигилисты хотѣли го спрятати, но поліція одкрыла заговоръ передъ часомъ.

Кажуть що Николай II. мае бути лiберальныхъ поглядôвъ, Давъ бы Богъ щобъ тому правда була и щобъ его политика не була якъ покôйного отця. Бути самовладнымъ царемъ руской земли, котрой границь не мае а боятись подивити ся въ окно щобъ не забили, се чиста иронія.

Нынѣшне положене царя есть гôдне не зависти, но пожалованя.

Мы маемо надѣю що за владѣнія Николая II. буде въ Росіи конституція и закованая до сихъ поръ Мала Росія проговорить въ своимъ рôдномъ языцѣ свое горе и печаль.

Мы зъ нашой стороны желаемо новому царю Николаю Александровичу II многая лѣта а Руси конституцiйныхъ часôвъ. Тодѣ подпольная Росія щезне, фабрика бомбъ пусткою свѣтити ме, революцiонеръ нигилиста буде вѣрнымъ пôдданымъ. Петропавловская крѣпость обернетъ ся на школу; заросҥуть шляхи на далеку и холодну Сибиръ. Тодѣ буде тѣшитись мати сыномъ а мужъ зъ женою будуть молитись за батюшку царя. Подвôйно родити ме руска земля хлѣбъ, а слава Руси вôльной гремѣти буде по всѣхъ кôнцяхъ той земли!

Слибъ нашь голосъ дôйшовъ до царя, тобъ добре зробивъ бы царь, наколи бы повыганявъ монахôвъ дармобдѣтелей со всѣхъ монастырей Руси святой и казавъ тымъ фабрикантамъ молодиць розôйтись по мiру тай въ потѣ чола працувати на хлѣбъ, – а монастирскій скарбы змѣнити на державный школьный фондъ а въ кождôмъ селѣ запровадивъ школы, въ котрой бы учили на зрозумѣлой мовѣ и добру учили.

Давъ бы Богъ наколибъ хоть теперѣшный царь дотримавъ клятву взглядомъ Малой Росіи а давъ волю говорити рôднымъ языкомъ Русинамъ и той языкъ плекати въ школѣ, въ урядѣ въ въ театрахъ. Русь Украина лишень того бажае а больше нѣчого. Сли днесь татаръ, киргизъ и мятежный полякъ мае свои газеты въ рôдной мовѣ, то чому нещасный мало-росъ есть лишеный того права?

Передъ Кiевомъ а Днѣпромъ позаду Петербургъ и Нева що до славы и рускости!

Коренна часть руского народу, котрый давъ свѣтло Христовой науки и початокъ культуры пôвнôчнымъ странамъ. Днесь при схилку XIX. столѣтія не може мати нѣ одной газеты для хлѣбороба въ рôдной его мовѣ, котрою то мовою говорить 21 мiлiоновый народъ!

Мы напоминаемо нашихъ братôвъ за австрiйскимъ кордономъ и кажемо щобъ не спали а еаки взялись до купы тай написали хорошу бумагу до царя, користаючи зъ нагоды вступленя на тронъ Его царского Величества, прохаючи скасованя правъ, забороняючихъ уживаня мало-руского языка въ прасѣ и въ школѣ.

Просите и дасть ся вамъ, толците и отверзеть ся вамъ и може хоть одна мало-руска газета появить ся въ Кiевѣ за Николая II.

Кôнчимо нашу посмертну звѣстку словами: Со святыми упокой Христе душу раба твоего Александра III а подай крѣпость и силу Николаю II-му, щобъ царивъ и привернувъ рôдну мову Руси Украинѣ до теперь нѣмôй.

Свобода.

Дѣвчина Табачниця.

Въ теперѣшныхъ часахъ дуже занялась тутейша праса нещасною долею тыхъ дѣвчатъ, що роблять въ табачняхъ. Мы хочемо тоже сказати кôлька словъ у той справѣ, бо и нашй рускй дѣвчата по найбôльшой части працюютъ по табачняхъ. Колись, правда, така дѣвчина зарабляла въ табачнѣ до 20 дол. на тыждень. Тодѣ така табачниця могла хорошо убратися, а оттакъ замѣшатись въ порядне товариство, де кождій шанововъ и поважавъ яко робôтницю. Але нынѣ не тее що перше; часы змѣнились до непôзнаня а доля дѣвчины табачницѣ гôрка та нужденна. Сидить небога одъ рана до вечера въ тôмъ фабричнôмъ смородѣ день въ день и зъ тяжкою бѣдою достае 3 – 4 доляры на тыждень.

Анѣ за що убратись, анѣ що зложити. Чують они свою кривду, та нема кому о пôмнутись за ними. Зъ роспуки пускаютъ ся на злу дорогу и грызоту совѣсти заливають румомъ.

Нужда до всего лихого доповаджуе.

Протое зле роблять тiи родичи въ старôмъ краю, що посылають свои дѣвчата на заробки до Америки.

Теперь не ма жадныхъ заробкôвъ и треба ждати доки якось часи не змѣнять ся.

Тутъ уже не одна наша гôрска цвѣтка зôвяла у фабричнôмъ горячу. Тутъ не одна уже наша руска дѣвчина выслана сюда на тотй нещаснй заробки, поробила пару днѣвъ въ тôй табачнѣ полежала на груды кôлька тыжднѣвъ тай умерла. А тыхъ кôлька долярôвъ що ще заробила, пôслала до нянѣ, котрый занѣсъ до сельского банку, до Олька.

Слибъ вы батьки знали якій ту гôркой заробокъ для дѣвчатъ, тобъ жаденъ своей дѣвки сюда не славъ.

Нашй дѣвчата дуже лихо живять ся бо щадять и жалують собѣ щось лучшого поживвѣйшого купити и спожити. Они тôлько самими кендами черезъ тыждень жiють а въ недѣлю для одмѣны варять молоко.

Черезъ тое богато зъ нихъ слабують на груды и часто умирають,

Що до моральнного житя, то рѣчъ мае сь ся такъ: котра зъ нашихъ дѣвчатъ мае ту брата, або вуйка, стрыка, – то ще заховуесь честно, морально бо чувае надъ собою надзôръ и погрозу. Але есть и такихъ хоть мало, що починають жити по своему на власну руку – американизують ся, т. е. починають ходити по нôчныхъ музыкахъ, котрй жидъ або словакъ утримуе де у пивницѣ, и де всяка сволочь сходить ся на розпусту, стають ся дуже либеральными що до своей чести и конець кôнцемъ пускають ся на злу дорогу тратять честь, соромъ и свой дѣвочій вѣнець скромности и чистоты кидаеють у баксу. Наколи уже знае троха по англiйски говорити, то уже ловѣлаеть ся одъ старшой въ тôмъ ремеслѣ, якъ то робити щобъ якого хлопа або молодця заскаржити и примусити го щобъ зъ нею женивъ ся, бо конечно потреба отця для новонарожденной дитины. Тодѣ наша американка скаржить наразъ трохъ хлопцѣвъ бо завсе одного таки злапае, котрый або оженить ся зъ нею, або ей заплатить за вѣнець. Таке то водить ся у насъ въ Америцѣ.

Звертаемъ ся до рускихъ дѣвчынъ и пригадуемо имъ, же правдива руска дѣвчина есть дуже а дуже скромною соромливою и побожною. Протое не затрачуйте вашой дѣвочой встыдливости по ночныхъ музыкахъ. Въ недѣлю не залишайте прiйти до св. церкви. Не морѣть ся голодомъ, бо се грѣхъ. Молѣть ся щиро, слухайте старшихъ, учащайте до св, сповѣди а Богъ поблагословить васъ и дасть вамъ хорошую долю!

ОДЪ РЕДАКЦIИ.

Пригадуемо ще разъ нашимъ читателямъ, щобъ присилали за газету гроши, що ще не поплатили за минувшій рокъ. Не оденъ гнѣваеть ся якъ газету му не посылаемо а заплатити не хоче. Се последный разъ пригадуемо, бо газеты дальше за дурно высылати не будемо. Сли такъ дальше пойде то газета муенть упасти и тогда съ такимъ рускимъ патрiотизмомъ до баксы.

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рочна 2.00
До старого краю..........2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высилати пôдъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum..$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

Кто замавляе „Свободу" мае рôвночасно засляти и предплату инакъ ся не посылае.



ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

Польска загорѣлость а жидовска смѣлость.

Три тыжднѣ тому назадъ, прийшовъ оденъ руский православный протоиерей до мѣста Криницѣ и попросивъ тамошнего руского пароха щобы позволивъ оглянути єму нову хорошу церковь и помолити ся. О. парохъ зъ души серця здѣлавъ все що о. протоиерей бажавъ. О. протоиерей помолившись въ церквѣ, оглянулъ будову, похвалившъ красоту и подяковавши пароху, поѣхавъ дальше.

На, коли польскі шовинисты и газетярѣ довѣдали ся о томъ цѣлкомъ невинномъ фактѣ, сей часъ росписали ся по польскихъ газетахъ и почали кидати громами гнѣву на руского священника що допустивъ москаля оглянути руску церковь. За тое переступлене, посля дурной и глупой головы поляковъ, треба було конечно повѣсити виновника т. е. руского пароха зъ Криницѣ.

А теперь послухайте другу историю и якъ она закончилась.

Въ томъ самомъ часѣ обходили жиды въ Краковѣ свое свято и ходили по улицяхъ мѣста зъ своєю процесією та выспѣвували свои барухели на всѣ котячі голосы. А треба знати що жиды въ Краковѣ таке саме маютъ право ходити зъ процесіями по улицяхъ якъ и поляки бо то все одно и они суть „bracia Mojrzeszowego wyznania" и мѣсто Краковъ належитъ фактично до жидовъ а исторично до поляковъ.

That is a big difference!

Отже въ той то жидовской процесіи знаходивъ ся жидъ перебраный во всѣ священическій ризы якъ то польскій ксьондзъ и черезъ цѣлу дорогу зъ дзвонкомъ въ руцѣ; скакавъ якъ той божевольный и въ огидный способъ высмѣвавъ святую християньску религію а товпа польского народа холоднокровно тôлько дивилася и зъ жида смѣяла ся, наколи жидъ зъ всѣхъ християнъ насмѣвавъ ся и то середъ бѣлого дня на многолюдной улицѣ!

За таке публичне зневаженє християньской религіи въ инчой краинѣ, булибъ жида розшарпали на марні кавалки, а такъ въ „ojczyznie" засудили го тôлько на 3 мѣсяцѣ арешту,

Отже яка ту справедливость? руского священника зъ Криницѣ хотѣли польскі шовинисты видѣти на шибеницѣ за те, що православного протоиерея пустивъ подивити ся и помолити ся до церкви, а жида паршивця высмѣваючого ся публично по улицяхъ Кракова зъ християньской религіи засудили лишень на три мѣсяцѣ, де належалось хоть 5 роковъ.

Таке то у насъ водить ся!

О холерѣ уже мало де що чути.

Капуста и бараболѣ сего року не зôрши вродили ся.

Руского посла А. Барвинского похваливъ цѣсарь за патріотичну мову, выголошену на делегаціяхъ въ Пештѣ.

АМЕРИКАНСКА РУСЬ.

Дуже насъ се тѣшить на коли наши братя Русины починанють организовати ся, и даютъ пôзнати ся другимъ що они суть Русинами и дбаютъ о тое, щобъ рускій духъ чимъ разъ то больше оживлявъ ся межъ ними.

Ото руске братство св. Іоана Крестителя въ Газлетонѣ за проводомъ пана Лембика заявило свою рускость и вступило до „Союза."

Слава такому братству и честь Лембикови и най такъ дальше заохочуе людей до руского „Союза."

Церковне братство св. о. Николая въ Юнкерсъ робить баль и заявило охоту вступити до „Союза."

Славно! такъ братя горнѣть ся до „Союза" а Богъ вамъ поможе.

Руске братство св. Василія Великого въ Ансоніи дае на 22 с. м. першій рускій баль, щобъ оживити руского духа въ тамошныхъ сторонахъ.

Де даесь рускій баль, то обовязкомъ кождого Русина и Русинки есть: купити тикетъ и брати участь въ народной забавѣ.

Всѣ тіи братства замовляли собѣ рускі тикеты въ печатнѣ „Свободы."

Покликъ
(Конецъ.)

Въ церковныхъ наукахъ старайте ся дати ясне понятіе не тôлько якъ мае поступати чоловѣкъ щобъ осягнути свою найвысшу цѣль, до котрои призначеный, але щобъ яко людина мôгъ и ту на земли яко тако жити користаючи зъ свободы въ належитыхъ способъ и щобъ прийшовъ за вашимъ проводомъ до переконаня по Христова наука не противить ся интересамъ робôтничой клясы, але що больше, лишень католицка церковь може розвязати робôтниче питане и пояснити ту справу свѣтломъ евангелія. Учѣть нашого робôтника такъ, щобъ онъ не бувъ все нѣмымъ на свою кривду и кланявъ ся кождому посѣпацѣ якъ вернеть до старого краю, але щобъ знавъ шанувати власть и домагавъ ся честною дорогою своихъ правъ, котрі на жаль днесь топчуть ся ногами.

А ты народе рускій горни ся до „Союза," до мѣсцевыхъ братствъ най кождый вписуесь! Закладайте школы, на контрахъ дуже легко о будынокъ. Читайте кождый историю Руси, запишите собѣ руску газету „Свободу," постарайте ся о складку на „Рускій Народный Домъ." Не говори оденъ зъ другимъ: „я ѣду до краю, менѣ не треба" — треба, треба всего, всего того и доки ту, обовязкомъ кождого русина патріоты е старати ся. Ратуймо ся, берѣмъ ся до роботы, не засыпляймо, не даваймо гроша на взбогачене ся чужимъ Намъ треба руской американьской агентуры спродажи шифкартъ и посылки гроша а тое буде тодѣ якъ буде „Народный Домъ."

Читайте собѣ тое и подумайте чи не пишемо правду и чи не пишемо правду національного розвою и поступу для американьской Руси? А если котрый зъ духовныхъ отцѣвъ або де кто зъ народу мае яку иншу гадку а може и иншу дорогу, по котрой намъ всѣмъ разомъ треба ступати щобъ американьска Русь розвивалась, то най оголосить свою думку оденъ и другій а такъ тутъ якъ у старомъ краю спознають Русины що рускі священники беруть ся до працѣ около просвѣты народу.

Намъ закинуть що мы беремъ ся научати якъ треба робити. На се мы не звернемо найменьшой ваги, тôлько кажемо: берѣмъ ся до працѣ и то народной!

День 6. Невембра

Съ великою нетерпеливостію кождый ожидавъ того дня: такъ бѣдный робôтникъ якъ и фабрикантъ мілионеръ и політикеръ, бо въ томъ дню мавъ учутись рѣшучій голосъ народа въ жизненыхъ вопросахъ и назначити путь до лучшого на економічному поли сей краины. Въ той день по всѣхъ Соединеныхъ Штатахъ выбералось одпоручниковъ народа до конгресу и губернатора поодинокого штату. Демократична и републиканска партія боролась завзято тримаючись неуступчиво въ своихъ позиціяхъ. Наразъ роздавъ ся окликъ: по всѣхъ рядахъ побѣда по сторонѣ републиканьской. Будучій 54 конгресъ больштостію републиканьскій а демократична партія записана до актовъ историчныхъ. Народъ терпѣвшій голодъ и холодъ, юрбою пхавъ ся до выборчой урны и давъ свой голосъ на републиканьскихъ кандидатовъ, бо за републиканьскихъ часовъ повѣдають, лучше робôтникови жилось. Демократичні теоріи, хотяй якъ въ засадѣ справедливі, не могли заступити мѣсця готовому кавалку хлѣба зъ републиканьской руки. Зголоднѣлый народъ, въ надѣй на полѣпшене своей долѣ, слѣпо голосувавъ за републиканьскую партію, хотяй и тамъ не боже старане о добро люду, лишень о добро операціи збôльшеня капиталовъ. Руска пословица каже: чия фляшка на столѣ, того правда у селѣ. Републиканы міліонеры и легко имъ було голодныхъ хлѣбомъ на свою превернути сторону. Увидимо якій буде танцюрістый рай теперь.

Політика.

Росія.

Трупъ царя Александра III сей часъ по его кончинѣ зôставъ набалзамованый и перевезеный специальнымъ потягомъ до Петербурга, де буде черезъ 8 дней лежати въ Исаковскомъ соборѣ для публики. Похороны царя будуть вельми торжественні и кожда держава вышле свого заступника брати участіе въ похоронномъ обрядѣ. По всей Руси сумно давонять дзвоны и панахиды за царя одправляють ся по всѣхъ церквахъ православной Росіи. Офиціальна Росія погружена въ глубоку жалобу и неутолимый жаль, але яка глубокость жалю невольничой Росіи – то Богъ одинъ лише на небесахъ знае и вѣсть. Якъ но тôлько похованоть царскій трупъ, сей часъ наступить весела хвиля веселя теперѣшного царя, а по веселю знову упядова жалоба за покôйнымъ царемъ. Отъ звычайно смутно – весела комедія свѣта сего. Будуча царица есть нѣмка и якъ но тôлько приѣхала до Росіи, заразъ мусѣла приняти официяльно православіе, позоставши протестанткою, бо не хотѣла выречись своей прадѣдовской вѣры и не хотѣла подписати ся на православну яко едино спасительну бо черезъ тое мусѣлабъ свою кинути до баксы на смѣте, въ котрой нема спасенія. Але все тое якось пологодить ся у великихъ панахъ, котрі днесь зъ вѣры по за плечи темного люду смѣють ся, публично поважають, бо черезъ вѣру народа паны суть панами бо му трублять що всяка власть одъ Бога и що Богъ сотворивъ людей для забавки пановъ.

Найславнѣйшій рускій лѣкарь Захаринъ, котрый лѣчивъ царя покôйника и бувъ при его смертной годинѣ, не може появити ся опять въ Москву, позаякъ пôйшовъ розголосъ по всей Росіи мовбы онъ убивъ, утроѣвъ царя. Студенты московского университету заявили що не будуть посѣщати его лекцій и грозять му смертію.

Въ Милано въ Итяліи, одна газета „Il Secolo" помѣстила дуже сензацийну звѣстку, мовь бы то царь не умеръ природною смертію, но бувъ отрутый нигилистами.

Ото якимъ чиномъ малобъ се стати ся: россійскій князь Алисовъ, котрый есть нигилистомъ и жіе въ Италіи въ городѣ Лугано, помѣстивъ въ чосописи „Il Secolo" такій свой листь, въ которомъ повѣдае що царь, опосля автентичныхъ нигилистичныхъ даныхъ, достававъ що дня по троха сѣрки до своихъ потравъ, що одъ перваго дня мѣсяця марта и лѣкарѣ не могли сего спостерегти тай черезъ се мусѣвъ гинути.

Петербургъ. Зъ одтамъ доходять вѣсти, що першимъ дѣломъ либерального поступованя царя, буде знесене цензуры хоть въ части.

Хиньско-Японьска война.

Японьске войско мае теперь отверту дорогу до усѣхъ сторонъ хиньской краины. Теперъ ще одна фортеца есть япанчикамъ на перешкодѣ, але и тую они поволи що дня то здобувають и Port Arthur буде въ тыхъ дняхъ въ рукахъ непріятеля. Наколи се станесь, тодѣ легко япанчики завоюють хиньску державу.

Австрія.

Вѣдень. Въ австрійекомъ парляментѣ завсе сварня и колотня, котра грозить розпадкомъ парляментови. а то все роблять непосидющіи и крикливӣ поляки. Имъ здае ся що се польскій парляментъ и зачинають робити по старому.

Въ мармароскомъ комітатѣ выбухла холера и рядъ приказазъ хоронити умерших на холеру на особномъ мѣсци. На са въ громадъхъ не хотѣли пристати. Тодѣ прійшло войско и почалась война. Люде камѣнемъ кидали на вояковъ а тіи стрѣляли до людей. Въ одной такой борбѣ упало трупомъ 4, а 20 покалѣченыхъ.

Нѣмеччина.

Державнымъ канцлеромъ на мѣсце Каприви зоставъ князь Гогенлоге. Въ прускій Шлезіи появилась холера, на котру заслабло 170 солдатовъ.

Князь Бисмаркъ чуесь хорымъ и кто знае чи неодовго прійдеть ся перенести до вѣчного фатерлянду.

Нѣмецкі цѣсарь заявивъ свое задушевне бажане видѣти ся зъ молодымъ царемъ Николаемъ II и поговорити троха о политицѣ. Сей зъѣздъ двохъ молоденькихъ монарховъ наступить таки заразъ по погребѣ царя Александра III.

Нѣмцѣ дуже тѣшать ся новымъ царемъ всѣхъ Русей позаякъ Николай II. мае бөлшу симпатію до Нѣмцѣвъ якъ его покойный батько.

Англія.

Англія не мае и не мала нѣколи политичного встыду, но де що могла загорнути чи на суши чи на мори, то все загартала. Такъ и теперь крутилася коло Хинъ якъ той лисъ коло курника, щобы взяти собѣ кавалочокъ Кореи, але Росія закашляла дай Англія порелякалась. Росія не только що выслала свои военнӣ судна до Кореи, але теперь шле и войско на границю Хинъ и може прійое до войны. Англія обѣцялась бути на помочи Хинамъ, розумѣесь не за дурно, але теперь не може помагати другимъ, бо сама мүе клопотъ зъ Францією за Мадаґаскаръ.

НАШИ ЗНАКОМИ.



Юда. Знаешь Иваночку я доставъ одъ мого швагра листъ зъ Америки и пише менѣ що щасливо переѣхавъ черезъ широку воду и теперь уже въ Ну Йорку провадить ґешефтъ.

Иванъ. А ди! Уже и тамъ чортъ занѣсъ жидовъ и десь певно робить ґешефтъ зъ нашихъ людей.

Юда. Ну, ну, его чортъ не занѣсъ, онъ заплативъ за дорогу. Ото послухай якъ онъ до мене пише (жидъ читае)

Майне любене Абрумке!

Я вже заѣхало на Америку и менѣ оно лѣзе якось добе и файиесъ ґешефтесъ.

Иванъ. А бодай му и вылѣзло!

Юда. Иване, не перерывай. Онъ ту хотѣвъ написати що ему иде добре а онъ написавъ що му лѣзе. Але чи лѣзе чи йде – то все одно абы только зробивъ гроши. Слухай дальше: „я було у стрыка и она мае маленькій склепекесъ а по англійски сторъ, кляйне Ицко уже бялакае якъ старе и продае шнуркесъ на бродайваю. Теперь въ ґанцесъ Америка пяскидный ґешефтъ и то кажу подъ хайдересъ що зле.

Мене стрый пораила отворити шинкъ або салюнъ меже нашими людьми. Я мало 100. доляровъ стрыкъ позичивъ сто а добрӣ люде таки зъ наше село подавали арепту. Гешефтъ йшло досить добре, пиво броваръ давъ на пуфъ, коли треба було платити, я за порадою Мошка стрыка зробило бізнесъ т: е. замкнуло шинкъ не заплатило за рентъ, анѣ за пиво, взявъ гроши и ентлойфъ то значить я перемуфовало въ ночи черезъ то ферерсъ до Ню Йоркъ и ту тихо сидѣло у Хаима и думаю зробити знову бізнесъ. Я маю уже за тыхъ три мѣсяцѣ 400. дол. и съ Хаимомъ заложили бізнесъ съ лахи. Хаимъ зайде по людяхъ а я сиджу въ сторъ.

До краю не верну ажь доки не зложу колька тысячъ Ехъ кисе алле и ґитесъ шабасъ.“

Иванъ. Та диви що за розумъ и тамъ жиды дурять людей и добре имъ йде.

Юда. Онъ не дурить але на тое есть розумъ и кождый чоловѣкъ може тымъ розумомъ такъ спикулювати щобъ ему на добре выйшло въ его роботѣ або ґешефтѣ. Дивись Иване якъ то Ицко зъ Америки писавъ а що ще больше писавъ до свого батька то тобѣ скажу. Онъ належить до божницѣ и платить $20.00 на рокъ що му можна прійти до божницѣ и молити ся; онъ вписавъ ся до жидовскихъ братствъ и якъ бы умеръ то его родичи досталибъ кольканайцять тысячъ належить также до братства жидовскихъ купцѣвъ, де оденъ другому помагае въ ґешефтѣ и ратуе въ бѣдѣ.

Иванъ. Отъ се хорошо! а не знати чи и нашӣ тамъ такъ роблять?

Юда. Я бувъ котрыйсь день у о. пароха взглядомъ купна одъ нихъ лошака и они менѣ повѣдали що достали листъ и руску газету зъ Америки, де пишуть имъ що нашӣ люде по великихъ мѣстахъ въ Америцѣ тримають ся старыхъ и злыхъ звычаивъ: ходять що суботы на музыку до корчмы чи тамъ до сальону пють, гроши тратять, до церкви не ходять и на церковь не дае бо мають въ старомъ краю. Наколи якій Русинъ отворить сальонъ або якій склепъ то краяне до него не ѣдуть зъ завѣсти только до жидка бо то зъ ихъ села а русинъ то ажь зъ другого села. Якась тамъ руска газета пише и хоче щобъ люде поставили собѣ рускій народный домъ, але люде кажуть що въ томъ домѣ не будуть нѣколи мешкати и не треба, тай годѣ.
А мы жиды въ самомъ Ню Йорку маемо богато такихъ домовъ для бѣдныхъ и 8 шпиталѣвъ жидовскихъ; одна божниця есть така богата що коштувала 20 міліоновъ и то жидки посклали ся. Але видишь Иване, русины не дбають а и такъ кажуть що жиды зъ нихъ друть и ошукують а на що даесь ошукувати?

Иванъ. Добре говоришь и правду кажешь. Треба и намъ одъ васъ розуму позичити и не датись ошукати.

А теперь мушу ити.

ВСЯЧИНА.

Теперь, якъ пишуть тутейши газеты, есть певна надѣя на лучши часы для робочого люду и працю буде лекше знайти якъ передъ тымъ.

Одна польска газета выходяча въ Шамокінъ Па дуже образила на чести тамошного руского священника и ревного патріоту о. Констанкевича, а въ огидный способъ обсмѣяла руску церковь и обрядъ. На се тамошнӣ русины патріоты не могли дивити ся байдужно на тіи огиднӣ напады и заскаржили тую газету передъ судъ, взявши собѣ добрыхъ оборонцѣвъ. Слава и честь такимъ Русинамъ! О результатѣ процесу, напишемо.

Въ слѣдуючомъ числѣ „Свободы“ появять ся дуже цікавіи статіи и газету вышлемо тимъ що за ню заплатили. Кто ще не заплативъ, най сей часъ шле гроши.

Одъ нового року „Свобода“ буде выходити въ большомъ розмѣрѣ и кто хоче ей мати най уже одъ днесь зголошуесь до редакціи що онъ хоче отримувати нашу газету.

Одъ числа предплатниковъ буде зависити выдаване газеты.

Страшная буря,

Въ остатныхъ дняхъ лютилась така страшна буря на атлянтицкомъ океанѣ, якой уже старӣ шифкапитаны не запамятали одъ 27 лѣтъ.
Майже всѣ шифы, котрӣ переплывали океанъ подчасъ той буры, суть ушкодженӣ.

Свѣтлому Выдѣлу Общества им. Качковского!

Богато Русиновъ зъ Jersey City позаписувалось до общества и жадныхъ книжочокь вже чотыри мѣсяцѣ не получають. Съ того гнѣвъ и недовѣріе.

Соромъ и ганьба черезъ таку недбалость.

Царскій дарь.

Царь Николай давъ 25 тысячъ рублѣвъ для бѣдныхъ города Харкова.

Поляковъ арештують.

Много польскихъ священниковъ въ Росіи, пойшло до арешту за те, що не хотѣли зложити присяги вѣрности новому царю. Епископа Ядзевского засадили до арешту за те що свою присягу вѣрности подавъ на польскомъ языцѣ.

Въ Washington у руской православной церкви отправивъ епископъ Николай за упокой Александра III. службу божу. На богослуженію бувъ самъ президентъ и всѣ міністры.

Календари „Просвѣты“ и „Ставропигіи на рокъ 1895 буде можь получити съ концемъ мѣсяця Новембра въ Редакціи „Свободы“

УВАГА.

Хотячӣ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара подъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

* Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русиновъ, що маемо на складѣ всякӣ книжки школьнӣ букварі, читанки, одъ першой до третой клясы. Маемо такожь всякӣ поучаючи книжки зъ общества „Качковского“ и другихъ. Маемо Молитвословы „Кормъ Души“ Есть то одна зъ найкрасшихъ книжокъ до моленя зъ чотырома кольороваными образками и 50 на чорномъ тлѣ. Такъ само маемо Исторію Руси и книгу о „Наслѣдованю Іисуса Христа“. Тіи книжки повинни находити ся въ кождой хатѣ руского роботника.

Неодовга надойдуть розличного рода образки, образы зъ рускими подписами.

РУСКА ТОРГОВЛЯ
СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВѢ въ ГАЛИЧИНѢ

Поручає своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковнии а именно:

Евангеліє нового издания въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ и оправахъ ôтъ 55 з. р. до 225 злр. Плащаницѣ на полотнѣ ôтъ 18 злр. до 42 злр. на шолковôй матеріи ôтъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви. Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты веякого рода, Патриціи, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпаковіи, мосяжніи, и циновіи. Всякіи книги церковни, а особливо поручає образи до Иконостасôвъ хорошой роботи по дуже умѣренних цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посылавъ уже до Шенандоаръ Па, Фрілѣндъ Па, Міннеаполисъ Мінн. а всѣ були совершенно задоволена о чôмъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ заберають ся жиды продавати церковни вещи и кажуть собѣ за лихій товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестне руске Духовеньство и братства церковни, котримъ лежить на серцю украшение домовъ божихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, я всѣ замовленя яко Русинъ и вашъ родимецъ якъ можь найтаньше и найсовѣстьнѣйше виготовлю. Для того не дайте ся ошуковати отъ людей, котри не мають изображенія о церковнихъ вещахъ. При замовленіяхъ або, обеталюнкахъ, прошу заразомъ и грошѣ присилати, а слибы замовленіе больше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. особно на таксу, котру треба заплатити американьскому конзулеви въ Вѣдни за потвердженіе рахунку.

Всяки замовлення прошу посилати черезъ „Свободу“ Ценники можно получити въ Редакціи „Свободы“

Зôстаю съ почтеніемъ Михаилъ Дыметъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ
въ ОЛИФАНТѢ ПА.

Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты. Есть сe найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потребнй товары и всякого рода по якъ найтаньшой цѣнѣ.

Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашѣ газдынѣ най йдуть громадно! Нащо Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

246 PEARL ST SHAMOKIN, PA.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звидки онъ?
— Та-жъ краянъ нашъ милый
— У него всѣ русины
— Подкрѣпляють силы!...

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

МИХАИЛЪ ЕВЧАКЪ
Рускій
— ЕДИНЫЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧІЙ
— въ —
Вилксбаръ и околицѣ,

Его камѣнне пôдъ будову есть найлѣпше, а робота найтрвальша.

Будуе мосты и домы, мае власнй конѣ до звозу матеріялу.

Дае кериджѣ на похороны на весѣля, хрестины и т. і.

Мешкае на River Side, Недалеко Рускои Церкви.

BOLESLAW SEEGER
Поручае ся ласкавой памяти краянôвъ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рôжнорôдни напой.

Хороша саля для забавъ и братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.



122 Cedar Str. New York.

Помежи Greenwich i Washington улицями.

АГЕНТУРА КОРАБЕЛРНА И КОЛІОВА.

Сподае шифкарты на найлѣпшій линіи морскій на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко свôй чоловѣкъ обходить ся съ людьми сумлѣнно.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ
Въ Джерси Сіти.

Пôдъ числомъ 102 Моррисъ улиця.

Краяне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, няй зайдуть тамъ а будуть услужени по щыро руски. Тамъ дасть ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що тôлько потребно.

НАЙБОГАТША
Гросерня и Dry Goods
І. ТАЛПАША
и Я. ЖИЛИЧА

727. Commerce Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до долу въ найлучшіи товари съ першой руки Все свѣже.

Краяне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великій грѣхъ! и не слава для руского народа. не забудте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.



77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

F. MISSLER & KRIMMERT.

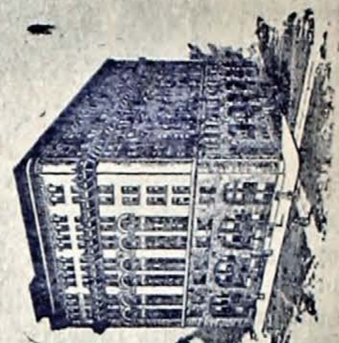
Продаю найтуньше шифкарты до старого краю и посилаю грошѣ въ якъ найкоротшôмъ часѣ певно, беспечно безъ жадного клопоту.

Кôлько то уже людей посилало грошѣ до старого краю и купило у мене шифкартъ? а еще жиденъ не скривдивъ ся що му були яка хиби.

Поручаюсь памяти моимъ краянамъ остаюсь съ глубокимъ поважанемъ і не забувайте на

F. MISSLER.

F. MISSLER



106 WEST STREET NEW YORK
А въ JERSEY CITY
111 Hudson STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваше добро познакомитись зъ нами.

Сли кто купить у насъ хоть разъ, а переконаесь що добрый зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашого складу, або посылайте о пробку (sample)

зъ глубокимъ почтеніемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liqours
Головный складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY NEW YORK.

FRANK WEIGEL



Найлѣпши Найтуньши а на часъ направить кождому зигарки, зигары и все що въ закресъ годинникарскій входить,

131 YORK STREET
JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER,
101 MORRIS STREET,
межи Washington a Warren улицями.
Jersey City.

Поручае свôй складъ винъ заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку лікери по найтуньшой цѣнѣ.

Незабувайте за него.

R. H. MORGAN,
9 W. CENTER ST.
SHENANDOAH PA



ФАБРИКАНТЪ

Прапорôвъ (фанъ) Хоруговъ, Одзнакъ, Пасовъ. Шапокъ для Братствъ.

Фана для парады зъ найлѣпшого едвабу; чотыри и пôвъ черезъ шесть и пôвъ стôпъ со всѣмя приборями $25. и 26.75

Браверы больше зъ найлѣпшой матеріи по $32.00 $35.00 $45.00 и $50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAH, Pa.

Молись, трудись, твережись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковъ посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, только грошъ шадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!